Nr 200. **Kraków, Niedziela 2 Maja 1909.** **Rok XXVIII.**

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. Numer popołudniowy codziennie prócz niedziel i świąt.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką pocztową	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 hal.
z dwurazową	38 „	19 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
w państwie niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
w innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do ADMINISTRACYI „NOWEJ REFORMY" w Krakowie.
Adres Redakcyi i Administracyi: KRAKÓW, ULICA JAGIELLOŃSKA 10. — Telefon Nr. 41.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. OLSZEWSKIEGO, ulica Kilińskiego 2 i w BIURZE PLOHNA ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:
ZAMIEJSCOWĄ: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; MIEJSCOWĄ: Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Bencesa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Kerfińskiego, Sukiennice. — Handel Kretschmera, ul. Szewska. — Handel J. Ekiera, ul. Karmelicka 18.
ZAMIEJSCOWĄ PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmują: We LWOWIE Biura dzienników: Ludwik Plohn, ul. Karola Ludwika 11. — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W PRZEMYŚLU Neszeles. — W JAROSŁAWIU A. Auster. — W WIEDNIU Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Maxasenstrasse 3 Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu) — A. Oppelik. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W PARYŻU Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur Rue Rougmont 14.
OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — NADESŁANE po 60 h. od wiersza za każdy raz.
GŁOSY PUBLICZNE po 2 Kor. od wiersza. Układ tabelaryczny cyfrowy, skomplikowany pierwszy raz 40 hal., następny po 18 hal. od wiersza.
ZAŁĄCZNIKI do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i. t. p.) przyjmuje się za cenę 2 K. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 K. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów

Najważniejsze wiadomości, podane w dzisiejszym numerze „N. Reformy".

Rządy nowego sułtana. — Nowy gabinet w Turcyi. — Sądy wojenne w Konstantynopolu. — Po zajściach w Adana i Alepo. — Mowa posła Harusewicza w Dumie. — Napad bandycki w Kownie.

Na dzień 3-go Maja.

Po raz 118 powraca jutro rocznica wiekopomnej chwili dziejowej, w której dojrzały nieszczęściem naród polski uświadomił sobie potrzebę równouprawnienia wszystkich warstw i stanów dla ratowania tonącej Ojczyzny. Błędy przeszłości oraz opór możnowładców, lękających się o utratę przywilejów stanowych, i uciekających się pod opiekę zaborczych rządów, niedojrzałość szerokich mas ludowych, które nie rozumiały jeszcze wzniosłej myśli przewodniej i zasad konstytucyi majowej w Polsce, przeszkodziły dojrzeniu wielkiego dzieła odrodzenia niepodległej Ojczyzny.

Polska upadła jako niepodległy organizm polityczny, ale nie upadł duch w narodzie polskim i pragnienie politycznego odrodzenia. — Idee konstytucyi 3-go Maja przez całe porozbiorowe stulecie wsiąkały w społeczeństwo polskie, które słusznie chlubić się ma prawo, że w chwili, gdy prądy wolnościowe dopiero kiełkować zaczęły wśród ludów Europy na zachodzie, naród polski — rozprzężony politycznie, zdobył się na tak świetną ich krystalizacyę.

Idące pokolenia nie omieszkały jednak zużytkować wielkiego spadku ideowego twórczości konstytucyi. Duch szeroko pojętej demokratyzacyi społeczeństwa, mającej na celu uświadomione, rozumnie propagowaną oświatą, społeczeństwo powołać do udziału w rządzie, zatacza coraz szersze kręgi, wydaje coraz piękniejsze plony dla przyszłości. Jesteśmy świadkami, jak dźwiga się coraz bardziej duch w narodzie, jak potężnieje pragnienie wolności, jak krzepią się siły do walki z przemocą politycznych wrogów polskiego imienia.

Karty historyi odwracają się szybko. Chwila obecna w piorunowych błyskach niesie zapowiedź wielkich przełomów politycznych. Widzimy, jak dźwigają się do politycznego życia, odzyskują wolność zapomniane, wątłe organizmy polityczne, widzimy, jak wzmaga się dążenie do wolności, jak zasuwa się w cień duch wstecznictwa i reakcyi pod naporem ożywczych prądów doby dziejowej.

W tej przełomowej chwili naród polski, świadomy swego dziejowego posłannictwa i cywilizacyjnej dojrzałości, z ufnością spogląda w swą przyszłość, wierząc, że przewroty dziejowe muszą wymierzyć sprawiedliwość 20-milionowemu narodowi, który swą kulturą i tradycyą wielkiej dziejowej przeszłości, siłą, potęgą ducha przoduje Słowiańszczyźnie.

Próżno szarpie się przemoc i w przewidywaniu swego upadku i pogromu usiłuje dokonać nowego podziału Ojczyzny naszej.

Odłączenie Chełmszczyzny od organizmu Królestwa Polskiego, odcięcie naszych braci unitów podlaskich od pnia macierzystego ma być nowym ciosem, zadanym polskiej myśli politycznej przez zaborczy rząd rosyjski, odpowiedzią na akcyę ugodowców neosłowiańskich, obiecujących raj słowiański pod opiekuńczą Rosyą.

Nie mając siły, aby gwałtowi temu zapobiedz, naród polski w rocznicę wiekopomnej konstytucyi, która miała przynieść odrodzenie Polsce Piastów i Jagiellonów — podnosi płomienny protest przeciw gwałtowi i bezprawiu, przeciw naruszeniu postanowień kongresu wiedeńskiego, gwarantującego nietykalność granic Królestwa Polskiego, przeciw nowemu, czwartemu podziałowi Ojczyzny naszej.

Naród polski, który przetrwał tyle burzeń i doświadczeń dziejowych, zahartował się zbyt silnie przeciw wszelkim ciosom zewnętrznym, aby jakiekolwiek wysiłki wrogów złamać miały hart jego ducha i zmniejszyć siłę odporną. — Źródłem tej siły będzie zawsze niesłabnące pragnienie wolności, miłości Ojczyzny i gorące dążenie do oświaty, rzucanej jak najszerszym masom ludowym.

To też najwłaściwszem uczczeniem wielkiej narodowej rocznicy jest ofiarność na cele oświaty i szkolnictwa, do której dzień jutrzejszy da rozległą sposobność.

Obchód 3 Maja.

Tegoroczny obchód rocznicy 3 Maja ułożony jest na 2 dni, niedzielę i poniedziałek. W oba te dni Koła T. S. L. urządzają po mieście stoliki celem zbierania „Daru narodowego 3 Maja", a mianowicie:

Koło pań: Pod Sokołem, pod uniwersytetem, koło Drobnera, koło Bisanza, koło Bramy Floryańskiej, pod pomnikiem Straszewskiego, koło Janikowskiego i koło głównej poczty. Koło im. T. Kościuszki: Na placu Matejki, przed dworcem kolejowym i na rogu ul. Batorego i Karmelickiej. Koło akademickie: Na Stradomiu koło hotelu Royal, na Wawelu, na plantach przy ul. Zwierzynieckiej i za rogatką Wolską. Koło im. Słowackiego: Na Rynku i na Placu WW. Świętych. Koło im. A. Asnyka: Koło Izby handlowej i przy rogatce Zwierzynieckiej. Nadto będzie się znajdował stolik przy moście podgórskim.

Do puszek, opatrzonych literami T. S. L., liczbą i pieczęcią, będą zbierali po mieście „Dar narodowy T. S. L." delegaci Koła akademickiego, posiadający legitymacye, wystawione przez Związek okręgowy T. S. L.

Dziś o godz. 3 po południu odbędzie się staraniem Koła pań T. S. L. przy pomocy zarządu Związku okręgowego T. S. L. festyn w parku Jordana. Przygrywać będzie muzyka „Harmonii".

Wieczorem na Rynku głównym odbędzie się koncert spacerowy „Harmonii", przyczem miasto będzie oświetlone z wieży kościoła Maryackiego reflektorami.

W poniedziałek dnia 3 maja orkiestra „Harmonii" odegra pobudkę po ulicach miasta. O godzinie 10 rano odbędzie się staraniem komitetu obywatelskiego uroczyste nabożeństwo w kościele św. Wojciecha na Rynku głównym, poczem nastąpi uroczysty pochód w około Rynku i ul. Grodzką na Wawel, gdzie będzie wygłoszona mowa, a delegacye złożą wieńce na grobie Kościuszki. Komitet obywatelski wydał odezwę, określającą szczegółowo porządek pochodu.

Po południu o godzinie 3 odbędzie się w parku Jordana koncert „Harmonii" z pochodem uczniów szkół średnich i przemówieniami patryotycznomi, a wieczorem odbędzie się patryotyczny wieczorek w Sokole krakowskim.

Tegoroczny obchód 3 Maja w stosunku do obchodów lat ubiegłych tem się wyszczególni, że na basztach Wawelu zawisną po raz pierwszy od wieku sztandary narodowe. Komitet narodowy Koła mieszczańskiego, który odniósł się do marszałka kraju w sprawie dekorowania Wawelu, otrzymał na to zezwolenie.

Puszki T. S. L. Puszkami obnośnemi zajmie się, jak poprzednich lat, Koło akademickie, którego członkowie, opatrzeni w legitymacye Zarządu Związku okręgowego T. S. L., będą się starali umożliwić jak najszerszym warstwom rzucanie grosza na „Dar narodowy" dla T. S. L. Do obnoszenia puszek delegował Zarząd kilkanaście pań i panów.

Z Sokoła. Program jutrzejszego uroczystego wieczorku wypełnią: Słowo wstępne p. F. Prochaski, odczyt prof. A. Lekszyckiego, produkcye amatorskiego chóru „Sokoła" pod kierunkiem artystycznym prof. M. Swierzyńskiego, śpiewy solowe p. Ireny Rużyckiej i p. Isakowicza, oraz produkcye amatorskiej orkiestry „Sokoła" pod batutą p. L. Urygi. Członkowie umundurowani zechcą przybyć w strojach uroczystych. Początek wieczorku odbędzie się w górnej sali wieczornica miesięczna dla członków i ich rodzin za wolnym wstępem.

„Sokół" krakowski weźmie zbiorowy udział w pochodzie. Zbiórka w gmachu „Sokoła" o g. 10 przed południem. Druhowie nie posiadający stroju sokolego, wystąpią z agrafami.

Urzędnicy magistratu wezmą gremialny udział w nabożeństwie i pochodzie jutrzejszym, gdyż prezydyum miasta zwolniło wszystkich z biura od godziny pół do 10 rano. W biurach pozostaną tylko dyżurni urzędnicy, podobnie jak w niedziele i święta.

Z Tow. technicznego. Prezydyum krakow. Tow. technicznego zaprasza swoich członków do jak najliczniejszego udziału w pochodzie ku uczczeniu rocznicy 3 Maja. Punkt zborny w poniedziałek o godz. 10 rano na wystawie budowlanej w domu Towarzystwa.

Ze Związku niewiast katolickich. Prezydyum Polskiego Związku niewiast katolickich zaprasza swych członków do wzięcia udziału w nabożeństwie i pochodzie. Punkt zborny oznaczony jest w grupie VII (od ul. św. Jana do ul. Floryańskiej pod l. 86 a) od godz. 10.

Z Turcyi.

(Tel. „N. Reformy").

Mahomet V.

Konstantynopol. W obecności senatorów i licznych dygnitarzy odczytano przyniesione przez I. sekretarza sułtana „Hatti humaiun" z zawiadomieniem o pozostawieniu w urzędzie w. wezyra Tewfika paszy i szeika ul islam i o zatwierdzeniu gabinetu. Sułtan podnosi dalej, że jego największem życzeniem jest zapewnienie wszystkim poddanym wolności, równości i braterstwa i stosowania w pełni postanowień ustaw i szeriatu, dalej wzmocnienia powagi państwa i uczynienia wszystkiego dla ożywienia siły państwa na lądzie i morzu.

Wyraziwszy ubolewanie z powodu niepokojów, zapewnia o zastosowaniu środków, celem przywrócenia porządku i kończy, że po ponownem zatwierdzeniu traktatów zawartych z zaprzyjaźnionemi państwami, pragnie wzmocnienia przyjaznych stosunków Turcyi z wszystkimi państwami.

Konstantynopol. Jak dzienniki donoszą, sułtan podczas onegdajszego selamliku wyraził bohaterowi wolności Niaziemu i innym swoje uznanie.

Konstantynopol. Jak „Ikdam" donosi, Mahometowi V przesłał telegraficznie gratulacye król Edward angielski i prezydent Stanów Zjednoczonych Taft.

Nowy gabinet.

Konstantynopol. Skład nowego gabinetu, na którego czele jako wielki wezyr stoi Tewfik pasza, jest następujący: minister spraw zagranicznych b. w. wezyr Ferid pasza, minister wojny adryanopolski komendant korpuśny Salik pasza, minister marynarki Riza pasza. Inni ministrowie zatrzymali swe teki.

Posiedzenie parlamentu.

Konstantynopol. Izba dep. po ożywionej dyskusyi w sprawie rzezi w Adana uchwaliła wezwanie do rządu o zażądanie kredytu 20.000 f. dla niesienia pomocy w Adana i Alepo, oraz o wysłanie tam sądu rozjemczego dla ukarania winnych.

Na końcu posiedzenia, po zawiadomieniu o utworzeniu gabinetu, wiceprezydent postawił na porządku dziennym niedzielnego posiedzenia kwestyę wyrażenia zaufania lub nieufności dawnemu rządowi.

Sądy wojenne.

Kostantynopol. Jak dzienniki donoszą, sąd wojenny skazał dotąd 9 osób na śmierć, między tymi mordercę ministra sprawiedliwości Nazima paszy. Około 200 oskarżonych zostało uwolnionych. Sąd wojenny prawdopodobnie w ciągu tygodnia ukończy swą czynność.

Sytuacya.

Konstantynopol. Charakterystycznym dla tut. usposobienia jest fakt pojawienia się przypuszczeń, że zmiana na tronie jest tylko prowizoryczną i należy oczekiwać nowej zmiany.

Hilmi pasza.

Konstantynopol. Były wielki wezyr Hilmi pasza oświadczył w interwiewie z pismem „Turquie", że na 3 dni przed wybuchem rewolty wojskowej w dniu 13 z. m. wobec wybitnych osobistości wyraził obawę z powodu podniecenia, jakie zauważył u hodżów i wśród tłumu, wobec czego wystosował zapytanie, czy można liczyć na garnizon, na co otrzymał potwierdzającą odpowiedź. Poruszał też odpowiedzialność sprowokowania przez Abdul Hamida niepokojów ludności. Wobec zarzutu, że wojskowej rewolty nie stłumił siłą, broni się Hilmi tem, że podobną masakrę sprowadziłaby obcą interwencyę, co spowodowałoby ruinę Turcyi. Hilmi potwierdził, że obecnie odrzuca przyjęcie jakiegoś portfelu lub wielkiego wezyratu i wyraził zamiar podjęcia kilkumiesięcznej podróży po Europie.

Położenie na prowincyi.

Konstantynopol. W prowincyach, w których ustalono już rządy, trwa dalej śledzenie i aresztowanie reakcyonistów; w innych prowincyach, gdzie obecnie przeważają jeszcze inne żywioły, ogranicza się czynność na dozorowaniu reakcyonistów.

Konstantynopol. Turecka prasa ocenia położenie wewnątrz kraju, jako niepokojące. Jak się zdaje, prasa nie chce otwarcie mówić o sytuacyi.

Abdul Hamid.

Salonika. B. kor. donosi: Abdul Hamid przybył tu bez środków, ponieważ nie miał czasu nic zabrać. Za zgodą tutejszego komenderującego otwarto mu. kredyt 1000 funtów na konieczne wydatki. Celem uniemożliwienia wszelkiego porozumiewania się Abdul Hamida, zorganizowano specyalną służbę pełniącą straż, a w zatoce koło willi postawiono na kotwicy torpedowiec w ciągłem pogotowiu.

Konstantynopol. Miarodajne czynniki zajęte są konfiskatą większej części majątku Abdul Hamida, który to majątek niewątpliwie pochodzi z własności państwowej. — Jak twierdzi dziennik „Terdżuman", część majątku Abdul Hamida, wynosząca 12 milionów funtów tureckich, jest zakopana w ogrodach Ildizu.

Konstantynopol. Śledztwo sądu wojennego przeciw członkom dworu z Ildizu, duchowieństwu i żołnierzom, gromadzi bardzo obciążający materyał przeciw Abdul Hamidowi. Prawdopodobnie te wyniki śledztwa powodują pogłoskę o postawieniu sułtana przed sąd wojenny, co jest jednak wykluczone, a już sama detronizacya sułtana-kalifa jest i tak bardzo wysoką karą. Dowody obciążające dlatego są ogłaszane, aby detronizacyę Abdul Hamida jeszcze bardziej umotywować i jego osądzenie pozostawić opinii publicznej.

Konstantynopol. Szambelan sułtana zaprzecza pogłosce, jakoby istniał zamiar przewiezienia Abdul Hamida do Monastyru i postawienia go przed sąd.

TELEGRAMY

z dnia 2 maja.

Wiedeń. Przy ciągnieniu losów z roku 1860 główna wygrana 600.000 K padła na los ser. 18725 nr. 11, 100.000 K ser. 9092 nr. 9, 50.000 K ser. 1856 nr. 18, po 20.000 K ser. 3620 nr. 18 i ser. 11186 N. 9.

Sprawy szkolne w Królestwie.

Petersburg. Na posiedzeniu Dumy podczas rozpraw nad budżetem ministerstwa oświaty, poseł Harusewicz w imieniu Koła polskiego oświadczył, że sprawa szkolna to sprawa najdotkliwsza, to największa bolączka życia polskiego. Szkoła obecnie istniejąca wzięła sobie za cel rusyfikacyę, ale cel to niemożliwy do osiągnięcia. Naród polski nie będzie dla kogokolwiek pokarmem lekkostrawnym. Najlepiej dowiodła tego szkoła niemiecka. A jednak dążności rusyfikatorskich nie zaniechano. Co prawda, obecnie mówi się co innego, ale to tylko słowa. Czyny przemawiają inaczej. Na dowód mowca przytacza znane nowe kroki rządu, tyczące się szkół początkowych, jak również wykładu historyi i geografii w szkołach średnich. Należy pojąć koniecznie, że tylko polska szkoła może zadowolić naród polski i wychować dobrych obywateli. Jest to żądanie nietylko pedagogiczne, ale i polityczne wyższego zrozumienia interesów państwowych. Mowca pojmuje trudność ogólnego stanowiska Dumy, ale Duma powinna zrozumieć, że początkiem zmiany stosunków polsko-rosyjskich musi być reforma szkolnictwa, jego ducha i systemu. Stanowiłoby to inicyatywę cenną, gdyż byłoby wyrazem sumienia rosyjskiego. Niestety zwrotu takiego nie można się spodziewać jeszcze, gdyż społeczeństwo rosyjskie nie rozumie kwestyi, a dzierżący władzę upierają się przy systemie rządzenia w Polsce siłą, jakkolwiek system taki jest bezpożyteczny i bezcelowy.

1 maja.

Lwów. Z okazyi 1-go maja odbyło się tu zgromadzenie ludowe na placu Gosiewskiego. Przemawiał p. Lisiewicz, poczem orkiestra robotnicza odegrała „Marsyliankę". Po referacie o 8-godzinnym dniu pracy przemawiał poseł Hudec o ubezpieczeniu robotników na starość i niezdolność do pracy, poczem uchwalono odpowiednie rezolucye. — Następnie odbył się pochód pod teatr miejski, gdzie odbyło się przedstawienie dla robotników.

Wiedeń. Robotnicze święto majowe minęło tak tu jak i na prowincyi w spokoju. W Wiedniu przed południem odbyło się 68 zgromadzeń, z porządkiem dziennym „Dzień 1 maja i jego znaczenie", a popoł. pochód do Prateru.

Paryż. W uroczystości majowej wzięło udział około 21.000 robotników. Obchód odbył się w spokoju.

Proces zagrzebski.

Zagrzeb. Węg. b. kor. donosi: W procesis wielkoserbskim przesłuchiwano wczoraj świadka Busicza, który oświadczył, że między Chorwatami i Serbami panowała największa zgoda aż do czasu, gdy do Starego Seła przybył nauczyciel Petrowicz, który chciał także świadka pozyskać dla wielkoserbskiej propagandy. Przyjaciel Petrowicza Volinic oświadczył świadkowi, że będzie zgładzony, jeżeli odważy się zeznawać przeciw Petrowiczowi. Podczas konfrontacyi Busicza z Adamem Pribiciczem, został ostatni za swe zachowanie się na 14 dni wykluczony z rozprawy.

Autonomia wyznaniowa w Bośni.

Sarajewo. Szef rządu Vereszagnin przyjął wczoraj pod przewodnictwem Reisa ul Ulema deputacyę Mahometan, która wręczyła adres dziękczynny dla monarchy za sankcyonowanie statutu muzułmańskiej autonomii wyznaniowej i zapewniała o niezmiennej wierności do monarchy.

Następczyni tronu holenderskiego.

Haga. Nowo narodzona księżniczka otrzymała imiona Juliana Ludwika Ewa Marya Wilhelmina.

Z Dumy.

Petersburg. W Dumie utrzymuje się pogłoska, że członkowie prawicy postanowili przeciwdziałać przeprowadzeniu w Dumie ustawy o swobodzie sumienia. Prawica wraz z duchowieństwem grozi nawet obstrukcyą.

Z sali koncertowej.

Krakowska publiczność usłyszała nareszcie Battistiniego, artystę, o którego kunszcie śpiewackim tyle zaszczytnych dochodziło ją odgłosów. Z Warszawy i Lwowa, z wielu zresztą centrów zagranicznych, — od lat słyszeliśmy o Battistinim, który Kraków dotychczas jakby omijał. Widocznie dlatego, że miasto nasze nie posiada opery, a śpiewak ten przedewszystkiem na scenie, w masce i na koturnach, daje wszystko to, co dać może wielki artysta operowy: śpiew skończenie piękny w połączeniu z doskonałym gestem aktorskim. Na estradzie — gdzie moment sceniczny odpada, blednie nieco gwiazda Battistiniego, daje on mniej niż na scenie, ale zawsze tak wiele, że starczy na sprawienie słuchaczom prawdziwej biesiady artystycznej.

Tak też było wczoraj — w sali Starego Teatru. Już pierwsze frazy aryi z „Tannhausera" okazały, jak znakomity śpiewak stoi przed nami. Prześliczny głos barytonowy, o dźwięku dziwnie miękkim, używany z niezmierną różnorodnością odcieni, wybuchający siłą, to pieszczący ucho słodyczą, daje wrażenie skończenie artystyczne.eArye z „Pajaców" i „Faworyty". a szczególnie z „Nerona" Rubinsteina — to były punkty programu, z uniesieniem przyjmowane przez publiczność. Tensam wyraz artystyczny posiadały inne utwory, odśpiewane przez Battistiniego „Ernani", Masseneta „Herodjada") i liczne drobiazgi, dane nad program, w rzędzie których walczyk francuski odznaczał się misternością i smakiem. Były wieńce, kwiaty i oklaski; artysta, niezwykle hojny, ciągle pojawiał się na estradzie, by dodać coś nowego.

Występ Battistiniego w Krakowie przyszedł do skutku z imprezy dyr. Hellera; toż na krześle akompaniatora ujrzeliśmy dyrektora lwowskiej opery p. Stermicza. Koncert urozmaiciła swym śpiewem artystka opery lwowskiej p. Markówna: prócz drobniejszych rzeczy, śpiewała arye z Carmeny i Mignony. Wystąpiła także pianistka p. Michalska, która odegrała „Karnawał" Schumanna. *Aleks. K.*

† Adam Staszczyk

W piątek wieczór zmarł po krótkiej chorobie, prawie nagle, w 56 roku życia. Adam Staszczyk, majster ślusarski i literat, znany w szerokich kołach mieszkańców Krakowa, którego był prawym i dzielnym obywatelem. — Od szeregu lat, nie zaniedbując swych zajęć zawodowych, poświęcał wszystkie wolne chwile pracy literackiej i zostawił też pokaźny dorobek autorski, głównie z zakresu historyczno-patryotycznych i ludowych utworów. Największem powodzeniem przed laty cieszyła się jego sztuka ludowa „Noc świętojańska". Teatr krakowski za Koźmiana, Gliksona i Katarbińskiego często wystawiał utwory dramatyczne Staszczyka, z których np. „Noc w Belwederze", „Kościuszko w Petersburgu" i „Filareci" miały także obok scenicznej, pewną literacką wartość. — Oprócz dramatów, ten ślusarz-literat pisywał wiersze, które też drukował w różnych czasopismach.

Przed czterema laty obchodzono w Krakowie jubileusz 35-letniej pisarskiej pracy Staszczyka i dla uczczenia jubilata wystawiono w teatrze jeden z jego utworów. W tece pośmiertnej zostawił ś. p. Staszczyk kilka nowych nieznanych prac scenicznych między innemi dramat historyczny wierszem p. t. „Sejm Grodzieński".

Biorąc żywy udział w pracy społeczno-narodowej ś. p. Adam Staszczyk niejednokrotnie zagajał przemowami obchody narodowe w Sokole, którego był długoletnim i gorliwym członkiem.

Jako rękodzielnik był mistrzem w swym zawodzie i z pracowni jego wyszło wiele cennych wyrobów trwalszej wartości, jak np. żelazne o mistrnej robocie bramy do kościołów, zakratowania chórów w klasztorach i t. p.

Dzielny obywatel i patryota, wielki miłośnik przeszłości Krakowa, który całą duszą ukochał, ś. p. Staszczyk był jedną z wybitnych, popularnych i najsympatyczniejszych postaci mieszczaństwa naszego i jako taki, pozostawia po sobie trwałą wdzięczną pamięć. R. i. p.

Pogrzeb ś. p. Adama Staszczyka odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 b. m. o godz. 4 po południu z kościoła św. Łazarza.

Kronika.

Dziś:

Kraków, niedziela 2 maja.

Kalendarzyk kościelny: Opieki św. Józefa, Zygmunta.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 4 min. 16, zachód o godz. 6 m. 57; długość dnia godzin 14 min. 41.

Teatr miejski w Krakowie: pop. „Kopciuszek", wiecz. „Król".

Teatr ludowy: pop. „Ach, te Zakopane", wiecz. „Ogniem i mieczem".

Rocznica 3 Maja: Nabożeństwo w kościele św. Wojciecha o 10 rano. Pochód o 11 przedp. Festyn w parku Jordana o 3 pop. Wieczorki: w klubie pocztowym o pół do 8 wiecz.; w „Ognisku" naucz. o 4 pop.; w Pols. Związku chrześc. robotn. w domu robotn. o 7 w.; uczniów gimn. św. Jacka w „Sokole" o pół do 7 wiecz.

Zjad delegatów Tow. uniw. lud. o 3 pop.

Walne zebrania: Tow. właśc. realności w sali Rady powiat. o pół do 4 pop.; Tow. Strzeleckiego o 10 rano, poczem o 4 pop. inauguracyjne strzelanie konkursowe; Stow. katol. stróżów w domu robotn. o 2 pop.

Odczyty: w czytelni robotn. im. Kilińskiego p. Horodyskiego „W rocznicę Konstytucyi 3 maja" o pół do 2 pop.; w Kółku filolog. U. J. p. Piotrowicza „Studya językoznawcze w starożytności" o 10 rano.

Wycieczki: do ruin Wiśnicza o 8 rano; oddziału kolar. „Sokoła" krak. z przed gmachu „Sokoła" do Mogiły o 2 pop.

Majówka Tow. certyfikatystów na Woli Justowskiej o 3 pop.

Poświęcenie sztandaru uczniów II szkoły realnej w kościele św. Anny o 9 rano.

Święcone „Przyjaźni" w pols. Związku narod. o 7 wiecz.

W poniedziałek 3 maja.

Kalendarzyk kościelny: Znal. św. Krzyża Aleksandra.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 4 m. 15. zachód o godz. 6 min. 58; długość dnia godzin 14 min. 43.

Teatr miejski w Krakowie: „Bolesław Śmiały".

Teatr ludowy: „Warszawianka" Wyspiańskiego i „Konfederaci Barscy".

Rocznica 3 Maja: Pobudka „Harmonii" o 7 rano. Festyn o 3 po południu. Wieczór w „Sokole" krak. o 7 wieczór; wieczorek w „Eleuteryi" o 7 wieczór.

Teatr miejski we Lwowie: po południu przedstawienie dla uczczenia rocznicy konstytucyi, wieczór „Halka", w poniedziałek po południu „Wieczór Bajek", wieczór „Ksiądz Marek".

W przymusowem położeniu znalazło się wczoraj wydawnictwo „Nowej Reformy". Ponieważ większość składaczów w Drukarni Literackiej oświadczyła się za wstrzymaniem się w dniu pierwszym maja od pracy, ogół pracowników ucsał się tym wynikiem głosowania związanym i oświadczył dyrekcyi zakładu, że dziennika naszego składać nie będzie. Wydawnictwo „Nowej Reformy" zmuszone więc było zaniechać w tym dniu wydania popołudniowego numeru.

Przeciw tak upornej „vis maior" walczyć trudno. Ale zapytać się godzi, jaki cel ma partya socyalno-demokratyczna w tem arbitrarnem narzucaniu swego „sic volo" instytucyom, nic z jej organizacyą nie mającym wspólnego? Jeżeli to przymusowe „świętowanie" miało być objawem „solidarności robotniczego stanu" na punkcie wstrzymania się od pracy w dniu 1 maja, to cel ten został zupełnie chybiony. Wprost przeciwnie — okazało się, że w tej kategoryi stanu robotniczego, z którego zwykła była przedewszystkiem zasilać się w naszym kraju socyalna demokracya, mianowicie wśród personalu drukarskiego, większość pracowników przeciwną będąc przymusowemu świętowaniu solidarności

tej nie dochowała i presyi z góry wywieranej się nie poddała. Dowodem tego fakt, że w Krakowie wyszły wczoraj po południu 2 pisma codzienne, a we Lwowie, z wyjątkiem organu socyalistycznego, ukazały się wszystkie dzienniki polskie.

Z teatru. Wystawioną wczoraj komedyę spółki autorów francuskich G. A. Caillaveta de Flers i E. Arrenego p. t. „Król", poprzedził rozgłos niezwykłego powodzenia nietylko na paryskich, ale i zagranicznych scenach. Jestto bardzo szczęśliwa próba nowego rodzaju komedyi, łączącej wszystkie zalety wykwintnej farsy francuskiej z silną przydawką pierwiastku polityczno-satyrycznego, który stanowi kanwę tego doskonałego utworu. — Treścią sztuki są przygody króla egzotycznej Serdanii, przybywającego do Francyi w celach rzekomo politycznych, a w rzeczywistości zabawiającego się wesoło w towarzystwie dwóch dam z paryskiego półświata. Obie panie są dobremi znajomemi króla z czasu jego pierwszego w Paryżu pobytu. Komizm sytuacyi potęguje się przez to, że pierwsza z nich jest przyjaciółką a druga żoną deputowanego Bourdier, bogatego przemysłowca, który krzywdę, wyrządzoną sobie przez suwerena, składa na ołtarzu ojczyzny i jako zadośćuczynienie za doznaną krzywdę otrzymuje tekę ministeryalną.

Poprzestając na razie na tymczasowej notatce, podnieść należy niezwykle staranne wykonanie komedyi, w której główne role spoczęły w rękach najlepszych sił teatru. Główną rolę króla utrzymał p. Leszczyński (jun.) w lekkim tonie karykatury politycznej, wycieniowawszy ją z wielką pomysłowością. Role dwóch przyjaciółek króla, znalazły powołane przedstawicielki w paniach Ordon i Sulimie, z których pierwsza przesadziła jednak nieco w podkreśleniu trywialności „ex-modystki", druga, dobra w ogólnem pojęciu roli, nie uwydatniła w dostatecznej mierze tej wytworności światowej mondainy, podbijającej otoczenie wdziękiem i dystynkcyą obejścia. Wyborną postać adiutanta królewskiego, występującego co chwilę w innem przebraniu, świetnie wyzyskał p. Solski. Jedynie komiczny epizod czesania artystki nie był dość plastycznie wyzyskany. Mise en scene nie przedstawiało nic do życzenia, a charakteryzacya niektórych typów w pierwszym rzędzie dwóch deputowanych budziła szczere wybuchy wesołości. Sztuka ma warunki stałego powodzenia. *W. Pr.*

Powitanie 1 maja. Wczorajszy dzień 1 maja, tradycyjnym zwyczajem, powitany został pobudkami wszystkich orkiestr wojskowych, które po godzinie 5 rano przeciągały przez miasto, grając wesołe marsze. Muzykom towarzyszyły znaczne zastępy ludzi, przeważnie młodzieży szkolnej i robotniczej.

Również z dniem wczorajszym zabrzmiały z wieży Maryackiej po raz pierwszy w bieżącym roku tony pieśni religijnych, grane przez trębaczy, ku czci Matki Boskiej, i rozpoczęły się uroczyste, trwające przez cały miesiąc, t. zw. nabożeństwa majowe.

Festyn na kolonie wakacyjne dla uczniów szkół średnich Krakowa i Podgórza odbędzie się w niedzielę d. 16 b. m. w parku dra Jordana. Zapowiedź tego festynu powitają zwolennicy zabaw ogrodowych z prawdziwą radością, gdyż lata ubiegłe wykazały, ile miłej rozrywki, ile niespodzianek i ile rzeczywistych przyjemności dostarcza zawsze ten festyn, dzięki wybornemu swemu zuarażowaniu. Komitet festynu rozpoczął już czynności, aby w tegorocznym sezonie zabaw wiosennych festyn nie tylko stanął na wyżynie swych tradycyj, ale aby festynowi nadać rozmiary zabawy, nie znanej jeszcze w Krakowie. Szczegóły festynu będą wkrótce ogłoszone.

Ochrona dzieci. Wczoraj w sali Rady pow. odbyło się trzecie z rzędu pełne posiedzenie krakowskiej sekcyi krajowego komitetu dla spraw ochrony dzieci. Zebraniu, w którem wzięło udział duże grono obywatelstwa krakowskiego i wiele pań, przewodniczył prezydent sądu krajowego wyższego dr Hausner. Pierwszy referat wygłosił adwokat dr Olearski, który przedstawił projekt petycyi do Wydziału krajowego o założenie w Krakowie domu podrzutków, względnie przytuliska dla opuszczonych niemowląt. Referent przedstawił potrzebę założenia w naszem mieście zakładów dla opuszczonych dzieci, począwszy od niemowląt, aż do wieku szkolnego. Jestto właśnie okres czasu, w którym dzieci wystawione są najczęściej na zaniedbanie moralne i fizyczne, odbijające się fatalnie w dalszem życiu.

Statystyka kryminalna wykazuje, że każdy prawie zbrodniarz jako dziecko był pozbawiony opieki i wychowania, a później wyrósł na pasożyta, przestępcę. Z drugiej strony mnożą się wypadki dzieciobójstw z każdym prawie rokiem. Toteż społeczeństwa zwróciły teraz szczególną uwagę na ochronę dzieci, a także polskie towarzystwa filantropijne nie pozostały w tej działalności w tyle. W Krakowie trzy stowarzyszenia: sekcya kraj. komitetu dla ochrony dziecka, Tow. opieki nad opuszczonemi dziećmi i Tow. Rady opiekuńczej wygotowały wspólną petycyę do Wydziału krajowego, domagającą się założenia w naszem mieście lub w najbliższej okolicy dwóch zakładów dla opuszczonych dzieci, jednego dla niemowląt aż do 1 roku życia, urządzonego w formie szpitala dziecięcego, drugiego dla dzieci aż do 7 roku życia. Fundusze na taki cel musi kraj znaleść tembardziej, że nie brak zapisów publicznych przeznaczonych na cele opieki nad dziećmi.

Petycyę, przedstawioną przez referenta, na wniosek posła Maryewskiego uchwalono i postanowiono wnieść ją do Sejmu krajowego.

Następnie prof. dr Rosenblatt przedstawił projekt memoryału do Koła polskiego i komisyi legislacyjnej Izby panów, zawierający postulaty, odnoszące się do zamierzonej reformy postanowień ustawy karnej w zastosowaniu do młodocianych przestępców. Referent wyłuszczył poszczególne zasady ustawy, której wprowadzenie w życie jest ze względów społecznych i prasowych niecierpiącą zwłoki potrzebą. W dyskusyi zabierali głos: pos. Maryewski, nadprokurator państwa dr Wędkiewicz, adwokat dr Steinberg i inni. W toku dyskusyi rzucono wiele ciekawych uwag na temat ochrony dzieci i stosunków na tem polu u nas w Galicyi.

Z uniwersytetu. P. Henryk Milczanowski, rodem z Jasła, otrzymał wczoraj w tutejszym uniwersytecie stopień doktora filozofii, a p. Józef Antoni Gartner, rodem z Rzeszowa, stopień doktora wszech nauk lekarskich.

Z konserwatoryum Tow. muzycznego. We czwartek d. 6 b. m. odbędzie się w konserwatoryum wieczór kameralny pod kierunkiem dyr. dra Wł. Żeleńskiego. Na program składają się wyłącznie utwory Mendelssohna-Bartholdy.

Obchód rocznicy Słowackiego. Staraniem dyrekcyi gimnazyum św. Jacka odbędzie się dzisiaj w sali Sokoła uroczysty obchód dla uczczenia 100 rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego. W wykonaniu programu przyjmuje udział młodzież gimnazyalna. Program rozpocznie kantata M. Surzyńskiego na chór, poczem nastąpią produkcye muzyczno-deklamacyjne. Początek o godz. 6½ wieczorem. Dochód przeznaczony na „Pomoc koleżeńską".

Kółko techników-technologów krakowskiego Tow. technicznego urządza we środę, 5 b. m., wycieczkę do fabryki zapałek „Regina" w Sidzinie pod Skawiną. Wyjazd z krakowskiego dworca kolejowego o godz. 3 min. 15 po poł., powrót pociągiem wieczornym.

Obchód 1 maja w Krakowie. Wczorajsze „święto proletaryatu", mimo gorliwych wysiłków zarządu partyi soc. dem., przeminęło w Krakowie bez większego rozgłosu, raczej skromniej, niż dotychczas, świadczące o zmniejszaniu się stałem zwolenników haseł i święta socyalistycznego. Dzięki wytężonej agitacyi udało się partyi odwieść od pracy robotników niektórych kategoryj i zawodów i zgromadzić w ujeżdżalni zaledwie parę tysięcy ludzi; ogółem w Krakowie praca w większej części zakładów i fabryk szła normalnym tempem.

Około godz. 10 rano ze Związku robotniczego przy ul. Wiślnej wyruszył główny kontyngent robotników na zgromadzenie do teatru ludowego przy ul. Rajskiej, gdzie też przybywały organizacye i stowarzyszenia socyalistyczne lokalne z przedmieść, przybyło również około 700 robotników z Podgórza.

W sali teatru ludowego, po odśpiewaniu przez chór robotniczy okolicznościowych pieśni, zagaił zgromadzenie dr Emil Bobrowski, poczem referat o 8-godzinnym dniu pracy i międzynarodowem braterstwie ludów wygłosił poseł Daszyński. Zgromadzenie uchwaliło rezolucyę, zawierającą szereg znanych postulatów robotniczych, jak 8-godzinny dzień pracy, równouprawnienie kobiet, prawo wyborcze do Rad gminnych i Sejmu. Na zakończenie chór robotniczy odśpiewał kilka pieśni. Równocześnie na podwórzu zagaił zgromadzenie p. Sułczewski, a referat wygłosił p. Kaczanowski. Z ramienia rządu był tu obecny komisarz policyi dr Tomasik, a wewnątrz sali komisarz dr Jasieński.

Następnie wyruszył ku Rynkowi pochód, ubarwiony emblematami i hasłami socyalistycznemi. — Pod pomnikiem Mickiewicza przemówił dr Bobrowski i poseł Daszyński, poczem p. Haecker odczytał depesze gratulacyjne od organizacyj socyalistycznych z innych miast i Śląska.

Po południu odbywała się w parku Jordana zabawa ludowa.

W Podgórzu obchód socyalistyczny minął również bez większego wrażenia. Część fabryk pracę wstrzymała, w zakładach miejskich pracowano zupełnie normalnie. Rano po nielicznem zgromadzeniu, odbytem w domu robotniczym, gdzie przemawiał dr Bobrowski, udali się zgromadzeni w pochodzie do Krakowa i tu połączyli się z tutejszem zgromadzeniem.

Zarówno w Krakowie, jak i w Podgórzu spokoju nie zakłócono.

Straż pożarna była wczoraj wezwana o godz. 8 wieczorem do kamienicy pod l. 1 przy ulicy Starowiślnej, gdzie zajął się gaz, uchodzący z umieszczonego w sieni na parterze uszkodzonego gazomierza. Widocznie ktoś rzucił w bliskości gazomierza niedopałek papierosa lub zapałki i wtedy zapalił się uchodzący gaz i buchnął silnym płomieniem. Straż stłumiła zaraz ogień, tak, że szkody niema żadnej.

Samobójstwo. Wczoraj o g. ½6 po południu targnął się na swe życie Julian Kwieciński, czeladnik brązowniczy, zatrudniony u p. Seipa, 28 lat liczący, syn właściciela restauracyi przy ul. Szpitalnej l. 19. Kwieciński przyszedłszy do lokalu restauracyjnego swego ojca, usiadł w ostatnim pokoju i tam do szklanki piwa wpuścił dużą dawkę sinku potasu. Nikt tego nie zauważył i dopiero gdy Kwieciński runął nieprzytomny na ziemię, pospieszono mu z ratunkiem. Zawezwane pogotowie ratunkowe czyniło wszelkie wysiłki, aby uratować życie desperatowi, lecz wobec działania trucizny, okazały się one daremne. Śmierć skonstatował lekarz obwodowy dr. Zopoth, który zarządził przewiezienie zwłok do zakładu medycyny sądowej. — Dochodzenia przeprowadzone przez komisarza policyi dr Closmanna nie wykazały żadnego powodu samobójczego kroku Kwiecińskiego. Nie pozostawił on żadnego listu, również rodzina nie wie, co mogło go pchnąć do samobójstwa.

Pogrzeb ś. p. Jozefa Łuszczkiewicza. — Ze Lwowa telefonują nam: Pogrzeb ś. p. Józefa Łuszczkiewicza, krajowego inspektora szpitali, odbył się wczoraj przy tłumnym udziale publiczności. — W odprowadzeniu zwłok na cmentarz wzięli udział: marszałek krajowy hr. Badeni, członkowie Wydziału krajowego Bernadzikowski i Jahl, urzędnicy Wydziału krajowego, reprezentanci fakultetu medycznego itp. Na trumnie złożono kilka wieńców, między temi od departamentu sanitarnego Wydziału krajowego. Nad grobem przemawiał dr Bernadzikowski i dyrektor szpitala powszechnego, Starzewski.

Katastrofa kolejowa. Pisma warszawskie donoszą: W piątek o godz. 4 rano na stacyi Czeremcha kolei nadwiślańskich podczas przesuwania pociągów, pociąg ciężarowy, złożony z 7 wagonów, wjechał na zaporę, zamykającą tor, przyczem zarówno maszyna, jak i wszystkie wagony wykoleiły się i uległy zdruzgotaniu. Podczas katastrofy 2 osoby z personalu kolejowego odniosły ciężkie rany, a 2 rany lżejsze.

Napady bandyckie. Z Kowna telegrafują: O godzinie 10 rano czterech mężczyzn uzbrojonych dokonało napadu na kasyera fabryki Braci Schmidtów, wiozącego 12.000 rs. Wystrzałami z rewolwerów zraniono kasyera i towarzyszącego mu artelszczyka, oraz zabito oficyalistę biurowego. Bandyci, nie zdążywszy zrabować pieniędzy, ukryli się w parku, który natychmiast otoczyła policya. Podczas wymiany strzałów zabito dwóch rabusiów, dwaj zaś odmówili poddania się i zastrzelili się z rewolwerów.

Międzynarodowa wystawa fotograficzna. — Z Drezna telegrafują: W obecności króla otwarto tu wczoraj międzynarodową wystawę fotograficzna.

Operacya Izwolskiego. Z Monachium telegrafują: Ros. minister spraw zagr. Izwolskij poddał się wczoraj na klinice prof. Angerera operacyi usunięcia tłuszczaka (nowotwór niezłośliwy) na lewem ramieniu. — Minister kilka dni pozostanie w klinice.

Zmarli:

Aleksander Mendelhawer, jeden z najwybitniejszych polskich prawników-kryminalistów, zmarł 29 z. m. w Krakowie, przeżywszy 69 lat.

Ś. p. Moldenhawer, członek sądu okręgowego w Warszawie, rzeczywisty radca stanu, prezes Rady nadzorczej Tow. opieki nad dziećmi, prezes sekcyi kryminalistycznej Tow. prawniczego, członek wielu Towarzystw filantropijnych w Warszawie, kończył studya prawnicze w Moskwie i Petersburgu, poczem został w krótkim czasie podprokuratorem sądu apelacyjnego. Od chwili zawiązania Tow. osad rolnych, brał czynny udział w pracach tegoż Tow. i w tym celu zwiedził też wzorowo urządzone kolonie poprawcze za granicą. Liczne prace z dziedziny prawa umieszczał w całym szeregu pism fachowych, w czasie zaś od r. 1866—1870 wydał oddzielnie trzy tomy „O przeprowadzeniu odosobnienia w zakładach więzlennych". Jako wybitny fachowiec był jedynym niejednokrotnie przedstawicielem polskim na wszytkich międzynarodowych kongresach o antropologicznych i kryminalistycznych, których był stałym członkiem, a znajomość obcych języków ułatwiał mu czynny udział w rozprawach. Z jego też inicyatywy powstało Tow. opieki nad więźniami i ich dziećmi. W życiu prywatnem dla swoich wysokich zalet obywatelskich, które mimo jego stanowiska urzędowego jednały mu sympatyę, był zawsze jak najmilej widzianym. Ś. p. Moldenhawer osierocił żonę, dwóch synów i córkę.

Pogrzeb odbył się wczoraj w Krakowie z kościoła OO. Bonifratrów na cmentarz krakowski.

Bolesław Gawroński, notaryusz w Bieczu, zmarł 30 z. m. w Krakowie, przeżywszy 53 lat.

Karol Florek uczeń IV kursu szkoły przemysłowej, przeżywszy 18 lat, zmarł 30 b. m. w Krakowie.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 1 maja.

HOTEL KRAKOWSKI: hr. Teodor Machowski z Łomży, inż. Maryan Lorentski z Wiednia, inż. Czesław Zawadzki ze Lwowa, inż Stanisław Czekański z Czerniowiec, inż. Leopold Dobiecki z Poznania, dr Jerzy Lemański z Poznania, dr Korneliusz Czapelski z rodziną z Wrocławia, dr August Krischke z Inowrocławia, X. Eustachy Trembowolski z Torunia, Adam Kwieciński z Krakowa Józef Schmidt z synami z Krakowa, Stanisław Szańkowski z Dziewięciołów (Król. Pol.), kom. bud. Józef Schwarz z Göding, Jan Cyzyl, Joanna Rudkowska z Stopnicy (Król. Pol.).

HOTEL pod RÓŻĄ: Ludwika Pruszyńska z Mariampola (Król. Pol.), Helena Pągowska z Granicy, Ludwika Truszkowska z Warszawy, Zofia Ostaszówna z Jaworzna Lucyna Głąbska i Józefa Okwiecińska z Wielunia, Marta Zielenkiewicz z Sosnowca, Antoni Wantor z Jaworzna Leopold Karpeles z Wiednia, Jerzy Maenner z Pragi Tadeusz Zaremba z Królestwa Polskiego, dr Leon i Julia Żupnikowie z Przemyśla, dr Józef i Róża Bednarscy z Alwerni, Walter i Wiktorya Rüssowie z Węgier, Zofia Kremer z Negnremy (Besarabia), Stanisław Piotrowicz z Poznania, Wanda Szeligowska i Berta Ajzner z Sosnowca, Roman Jarosz ze Lwowa.

Edward hr. Mostowski

doktor praw i b. docent Uniw. Jagiell.,

przeżywszy lat 52, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zmarł dnia 30 kwietnia 1909 r.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi z kościoła OO. Kapucynów dnia 3 maja b. r. o godzinie 11 rano na tutejszy główny dworzec kolejowy, skąd przewiezione zostaną do grobu familijnego na Litwie.

Nabożeństwa żałobne

odprawione zostaną dnia 1 i 3 maja b, r. o godzinie 10 rano w kościele OO. Kapucynów.

Osobne zawiadomienia nie będą rozsyłane.

Zakład pogrzebowy J. Horakowej w Krakowie.

Dla uczczenia serdecznej myśli nieodżałowanego ś. p. dra Józefa Łuszczkiewicza ofiarowuje Stanisławowa Łuszczkiewiczowa 30 koron na cichy a poczciwy cel

IGNACY SOBOLEWSKI w Krakowie, przy ul. Grodzkiej l. 3.
Magazyn Towarów Bławatnych i gotowej Konfekcyi damskiej, oraz Pracownia sukien pod fachowym zarządem.
Towar doborowy. Ceny umiarkowane.
UWAGA: Magazyn w niedziele i święta zamknięty. 5251 0

Na sezon obecny poleca firma **HARRY FROMMER** KRAKÓW, GRODZKA 9. najnowsze **kapelusze** jakoteż **bieliznę męską** z pierwszorzędnych fabryk po cenach najniższych. 2486 5 8

Nowo otwarty skład apteczny

przy ulicy **Zwierzynieckiej l. 4,** tuż przy plantach

Stanisława Tomaszewskiego, magistra farmacyi, poleca Szanownej Publiczności wszelkie towary apteczne, wielki wybór perfum krajowych i francuskich, mydeł leczniczych i kosmetycznych krajowych, środków do użytku gospodarczego, benzynę do czyszczenia, glicerynę, waselinę we wszelkich gatunkach, wody mineralne i sole do kąpieli, **proszek dla bydła, koni i nierogacizny do tuczenia,** znany **płyn restytucyjny Kwizdy i Paraskowicza dla koni,** środki do pielęgnowania twarzy, bandaże, opatrunki, wyroby gumowe, środki desynfekcyjne, **lakiery do podłóg,** boraks, wszelkie zioła, **herbatę rosyjską,** szczoteczki do zębów i włosów, **opaski na wąsy, proszek do tępienia owadów, płyn przeciwko odmrożeniu i czerwoności rąk, esencyę łopianową i znakomitą pomadę na porost włosów, w cenie K 1·60 za słoik płyn do czernienia włosów, gąbki do mycia,** atramenty, **płyn na brodawki w cenie 60 h.** Przystanek kolei elektrycznej. 10 1 145

Na sezon podróżny:

Flaszki podróżne.
Kubki do podróży papierowe, gumowe i metalowe składane.
Necessery podróżne.
Rzemyki podróżne.
Poduszki do wydymania, satynowe, pluszowe i skórzane.
Wanny i miednice gumowe podróżne do składania.

Na sezon podróżny dla P. T. Artystów i Amatorów sztuk pięknych:

Sztalugi polne składane, z siedzeniem, szkicowe, z pasem do założenia przez ramię.
Parasole polne.
Laski składane do przyczepiania jakiegokolwiek parasola.
Kasetki kompletne do malowań olejnych i akwarel. — Farby olejne i akwarelowe z różnych fabryk.
Palety z drzewa i porcelanowe.
Pendzle we wszyst. gatunkach.
Werniksy i inne środki do mal.
Aparaty do wypalania.
Płótna malarskie na miarę i na bleitramach naciągnięte.
Bloki do szkicowania.
Papiery. Kartony i deszczółki do malowania.
Wyroby z drzewa jaworowego do pomalowania.

oraz inne przybory do rysowania i malowania — polecają

Na sezon kąpielowy:

Czapki i kapelusze do kąpieli.
Pantofelki do kąpieli. Aparaty.
Rękawiczki i gąbki do nacierania ciała.
Wyskok ze szpilek sosnowych.
Pastylki boraksowe perfumowe Dra Sedlitzky'ego do mycia codziennego i kąpieli.
Kule żelazne, sól, siarka do kąpieli.

Rynek 37, Kraków, Linia A-B. Reim i Spółka, Rynek 37, Kraków, Linia A-B.

Szczotki, Grzebienie, Lustra i różne inne przybory toaletowe. — Plasterki na nagniotki. — Szczoteczki do zębów „Ideal".

Perfumy, Mydła, Pudry, Wodę kolońską, Przybory do golenia. Środki kosmetyczne. Środki do czyszczenia i konserwowania zębów.

Przybory do turystyki, krzesła polne składane. Płaszcze gumowe. Środki do czyszczenia plam. 2746 1 3

Poszukuję asystenta farmacyi

do jesieni lub młodszego magistra kawalera na stałą posadę. Zgłoszenia: Apteka w Tarnowie (Strusina). 2726 2 0

Kilka powozów

jakoto: kareta, lando, faeton damski, faeton półkryty, oraz faeton do powożenia, wszystkie z wiedeńskiej fabryki Lohnera w bardzo dobrym stanie, mało używane, do sprzedania. — Bliższa wiadomość w pracowni powozów **Ignacego Grządziela w Podgórzu, ul. Wielicka 7.** 2369 7 10

Na raty

najnowszej konstrukcyi, ulepszone Singera maszyny do szycia, haftu i do wszelkiego przemysłu, z fabryk światowej sławy, poleca pierwszorzędna, znana z rzetelności firma:

R. PAWŁOWSKI

w Krakowie, Rynek 18,

dostawca wielu Stowarzyszeń zarobk., Związku urzędników państw. i Centrali Zakupu dla oficerów i urzędników.

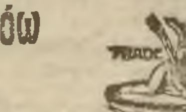
Cenniki z historyą maszyn darmo i opłatnie.

Uwaga: C. i k. austro-węg. Konsulat stwierdził, że firma Singer Co. wyrabia swoje „oryginalne" maszyny w Wittenberge, pruskiej prowincyi Brandenburg, zaś kierownictwo handlowe posiada w Hamburgu. Jestto więc firma niemiecka, którą „Straż Polska" zaliczyła do bojkotu. 216 3 0

Zastępstwo na Kraków: **HENRYK PERLBERGER** ul. św. Sebastyana 29. Telefon 935. 2214 9 33

Najlepsze hygieniczne
Towary Gumowe
do celów sanitarnych
polecają 12 18 0
REIM I SPÓŁKA
w Krakowie, Rynek 37, linia A-B,
Cenniki darmo. — Wysyłka dyskretnie.

Pierwszy krajowy, hurtowny i częściowy skład gramofonów

Józefa Wekslera.

Lwów Sykstuska 2. Tel. 2033 II.

Odznaczony na wystawie jubileuszowej najwyższem odznaczeniem GRAND PRIX.

Kraków Grodzka 71. (obok Wawelu).

Jeneralne zastępstwo Akc. Tow. Gramofonów z marką „Piszący Aniołek". Poleca swoje stanowczo bez szmeru grające gramofony uznane przez pierwszorzędnych znawców za najlepsze i najtrwalsze. Korzystna wymiana płyt. Części składowe i warsztaty reperacyjne na miejscu. 186 10 0

Gramofon koncertowy z 10 płytami 60 koron.

Cenniki darmo i opłatnie. Przeróbka lub zamiana Pathéfonów na Gramofony, oraz wielki wybór Pathéfonów i płyt.

Kupię majątek ziemski

w dobrej ziemi z wkładem do 280 tysięcy koron. Zgłoszenia pod **A. B. 47.** post. rest. **Lwów,** za okazaniem kwitu inseratowego Nr 238. 2721 2 2

Księgarnie S. A. Krzyżanowskiego i Dra Wł. Miłkowskiego w Krakowie

polecają dzieła pedagogiczne Reussnera do bardzo prędkiej i najłatwiejszej nauki Oboych Języków w Szkole i w Domu, bez nauczyciela z objaśnieniem wymowy i kluczem p. t.:

SAMOUCZEK

Polsko-Niemiecki kurs I-szy K 2·40 — kurs II-gi K 4·80. — **Polsko-Francuski** kurs I-szy K 3·60 — kurs II-gi K 9·60. — **Polsko-Angielski** kurs I-szy K 2·50 — kurs II-gi K 3·60. **Polsko-Rosyjski** kurs I-szy K 4·20 — II-gi kurs K 5.40. (541 8 24)

Stanowisko przemysłowe

zupełnie niezależne i przyjemne dla rozporządzającego 15.000 koron. Dochód 6000 K rocznie, zapewniony aktem notaryalnym. Niepotrzeba żadnych wiadomości zawodowych. Na żądanie ustąpi dotychczasowy czynny dyrektor.

Zgłoszenia: **H. K.** poste restante **Kraków.** 2740 2 3

Katalog

książek polskich z dziedziny **gospodarstwa wiejskiego,** wysyła za darmo **Księgarnia Polska we Lwowie.** 120 12 52

Pomocnik handlowy

biegły w ekspedycyi, z handlu galanteryjnego damskiego i przyborów do szycia, znajdzie posadę w Magazynie **E. Smidowicza, Kraków,** Linia A-B. 2682 2 3

Piękność kobiet na Wschodzie.

Poeci wszystkich narodów śpiewają od prawieków wzniosłą pieśń o piękności kobiety na Wschodzie i nietylko w owym czasie, kiedy księżniczka Scherezada królowi Scherbanowi w »Tysiącu i jednej nocy« opowiadała swe cudowne dzieje, były mieszkanki Wschodu najwyższemi istotami w państwie kobiecego wdzięku, lecz i do dnia dzisiejszego uchodzi kobieta Wschodu za najbardziej w świecie zachwycającą piękność. Głównie cudownie piękna delikatność i czystość, jakoteż bezwzględna nieskazitelność powabnej białej cery są tem, co nas porywa do podziwu.

Ale też na całym Wschodzie, w Turcyi, Anatolii, Syryi na Kaukazie aż do Bagdadu i w okolicach morza Śródziemnego, gdzie się kiedyś znajdował raj, pielęgnują piękność cery najszlachetniejszemi środkami, które przechodzą z pokolenia na pokolenie jako najdroższy skarb życia i niezłomnie są trzymane w ścisłej tajemnicy, a nawet za ich zdradzenie grożą surowe kary.

Problemem nie dającym się wyjaśnić, nie dościgalnym ideałem były dla nas do dnia dzisiejszego kosmetyczne środki ludów wschodnich.

Aptekarz Gustaw Proche był tym, który po raz pierwszy uchylił rąbek tajemnicy. Przebywając sam długie lata na Wschodzie, mając rozległe znajomości, zaprzyjaźniony ściśle z niejednym moslemem, przytem wielki znawca kosmetyki, znalazł źródło i wyrabia podług prastarego przepisu lekarzy wschodnich owe »środki czarodziejskie«.

Jest pięć składników, które sprawiają, że dotąd niewidziane delikatność, świeżość i wspaniałą cerę mieszkanek Wschodu można osiągnąć, a nawet starsze osoby mogą mieć młodociany wygląd, a wszelkie nieczystości skóry, nawet ślady ospy i zmarszczki zniknąć muszą. Kremu, mydła, pudru, perfum i otrąb migdałowych użyć harmonijnie, a osiągnie się najgodniejszy dla każdej Pani cel największych zabiegów — piękność.

Wszystkie te środki są z poręczeniem skuteczne, zupełnie nieszkodliwe i mają działanie kosmetyczne.

Cały garnitur obejmujący: słoik kremu (2 K.), dawkę pudru (2 K.), kawałek mydła (1 K.), flaszeczkę perfum (4 K.), paczkę otrąb migdałowych (1·50 K.), wszystko podług oryginalnej recepty, 10 K. 50 hal. opłatnie. Dokładny sposób użycia dołącza się.

Jedynie prawdziwe tylko przez chem. laboratoryum wschodnich środków kosmetycznych, aptekarza Gustawa Prochego Bréka — Bośnia. 2606 2 3

Uprzęże, siodła, czapraki, buty, szpicruty, biczyska, munsztuki, wędzidła, pasty i lakiery do skór po cenach najtańszych poleca

Wyroby własne **Z. Piotrowicz** Kraków, Floryańska 8.

Z. Piotrowicz

Kraków, Floryańska l. 8. 179 10 10

Poszukujemy do 1 czerwca b. r. doświadczonego, zdolnego i sprawnego

akordanta do kamieniołomów

który może ze sobą sprowadzić pewną ilość wyćwiczonych robotników. Roczna czynność około 30.000 metrów sześc. wapna i około 10.000 metrów sześc. marglu wapiennego, przy popłatnym zarobku. Zgłoszenia przyjmuje **Holeszowska fabryka portland-cementu w Holeszowie** (Śląsk austr.). 2730 2 3

PATENTY

wyjednywa we wszystkich państwach 31 35 0
inżynier **S. DZBAŃSKI**
przez c. k. Rząd mianowany i zaprzysiężony rzecznik patentowy.
Wiedeń, VII., Lindengasse 2. (Telefon 5662).

Od 1868 roku w obrocie handlowym:

Bergera lecznicze i hyg. mydła.

PRZESTROGA przed naśladownictwami i przed — podsuwaniem innych wyrobów —

Oznaczenia:

Bergera mydło smołowcowe,
Bergera glicerynowe mydło smołowcowe, 2093 2 6
Bergera mydło siarczano-smołowcowe i
Bergera lecznicze i hygieniczne mydła

zostały prawnie zastrzeżone dla naszej firmy z nazwy z dodatkiem „prawdziwe", „oryginalne".

Każdy sprzedający, który zamiast tych jedynie prawdziwych, co do nazwy zastrzeżonych i od 40 lat wypróbowanych mydeł Bergera podsuwa inne wyroby, narusza prawa naszego znaku ochronnego.

Jako znamię prawdziwości mają na sobie nasze mydła znak ochronny tu odbity i podpis firmy.

Wypłacimy każdemu

100 = sto koron

nagrody, jeżeli nam o kupcu podsuwającym obce wyroby doniesie w takiej formie, że będziemy mogli wnieść skargę o naruszenie prawa o znakach ochronnych i doprowadzić do tego, że zostanie ukarany. — Doniesienia należy zgłaszać pod adresem: **OPAWA, G. HELL & COMP.**

Nabyć można w aptekach i tego rodzaju handlach monarchii austr.-węg. i zagranicą.

Poszukuję dzierżawy

względnie kupna lub samodzielnej administracyi majątku, mogę ewentualnie złożyć wysoką kaucyę. Zgłoszenia: **N. N.** poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inserat. 2549 4 10

Zdolny przykrawacz

sukien męskich znajdzie natychmiast umieszczenie. Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje Fr. Kubisztal, Tarnów. 2689 3 2

Willa w Krakowie

(na Zwierzyńcu) z widokiem na Kraków i Wisłę, w malowniczem położeniu do wydzierżawienia. Sprzedaż nie wykluczona. Zgłoszenia pod **K. S.** poste restante **Kraków.** 2597 2 3

Domek

z placem budowlanym, nadający się do celów przemysłowych, do sprzedania. Wiadomość: Pędzichów 18, II. 2096 12 0

Kamienica 2-piętrowa

dobrze zbudowana, przy ul. Radziwiłłowskiej l. 9 do sprzedania. 2435 5 5

Pieniądze! Pożyczki! Zaliczki!

Dla wszystkich urzędników, oficerów, pensyonistów, osób na stan. Dogodne warunki. B. dogodny zwrot, szyb. załatwienie. Bez wydatków naprzód. Zgł. pod „Sekretär" przyjm. i wręcza, komu należy, eksp. ogł. M. Dukes Nachf., Wiedeń, I., Wollzeile 9. 2630 2 4

Sprzedam realność

z ogrodem o dwu frontach, blisko gimnazyum, Górny Rynek Nr 170 w Bochni, położenie przyjemne. K. Zacharski, Sanok. 2463 2 6

Absolwent

szkoły realnej i akademii handlowej (Abiturientenkurs) w Wiedniu, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia: **K. H.** poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inserat. 2548 5 10

Poszukuję spólnika

do przedsiębiorstwa przemysłowego. — Zgłoszenia tylko listowne przyjmuje Administr. „N. Reformy" pod „L. B." 2711 2 5

Osoba

z ładnem, szybkiem pismem znajdzie zatrudnienie do pisania adresów na pewien czas. Własnoręcznie pisane zgłoszenia pod **„Carmilion"** poste rest. **Kraków.** Nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. 2718 2 2

Wielki dochód

może uzyskać kobieta lub mężczyzna przez akwizycyę dla I-szorzędnego Tow. ubezpieczeń. Oferty nadsyłać należy: Schamroth & Kohn, Biuro spedycyjne i agencya handl., Kraków, Kolejowa 6. 2457 5 5

I. wiedeński koncesyonowany zakład używanych pojazdów i uprzęży

ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, półkryte jedno i dwukonne kuczer-faetony wszelkiego rodzaju, lekkie kabryolety, browne i t. d. Kupuje też całe urządzenia rozebranych pojazdów za gotówkę lub przyjmuje w komis **Karol Fischer Wiedeń, II, Praterstrasse 72,** Hotel Nordbahn. Tel. 20107. 111 51 0

1.780 tuzinów ręczników

z licytacyi konkursowej; są one czysto płócienne, z podwójnego adamaszku, w jak najlepszym gatunku, 53 cm. szerokie, 112 cm. długie; wysyła się za zaliczką tuzin za K 8·90. — Dalej

3.700 tuzinów ściereczek

w jak najlepszym gatunku, 70 cm. szerokich, 70 długich, tuzin K 3·75, tudzież 2268 5 5

6.800 tuzinów chusteczek

w jak najwyborniejszej jakości, bardzo piękne desenie, tuzin K 3·50. **Emanuel Rotholz,** Wiedeń, VII., Neustiftgasse 77. — Zlecenia muszą być we Wiedniu najpóźniej we środę. **Korespondencye we wszystkich językach.**

Ideałem pań jest piękna barwa twarzy, gdyż tylko matowa i arystokratyczna cera jest znakiem prawdziwej piękności. Przez użycie kremu, pudru i mydła **Simon** nie ma się ani zmarszczek, ani wyprysków, ani też czerwonych plam, lecz zdrową i czystą skórę twarzy. Żądać tylko prawdziwych wyrobów. 141 9 12

Nowo otworzony
Zakład introligatorsko-galanteryjny Władysława Hessla
w Krakowie — Floryańska 30
wykonywa wszelkie zlecenia w zakres powyższy wchodzące. 2566 4 4

SALON MALARZY POLSKICH
(H. FRISTA)
Floryańska 37, I. piętro.
Sprzedaż oryginaln. obrazów pierwszorzędnych artystów polskich. 2050 10 25
Salon otwarty od 10—12 i od 3—5.

Rabka Słone
Willa „Regina"
Pokoje z całodziennem utrzymaniem. Obiady hygieniczne na miejscu i do domów. W 1-szym sezonie ceny mieszkań o 30% taniej. 2588 3 6

WILLA
piętrowa, murowana, z ogródkiem, w większem powiatowem mieście z załogą wojskową, godzinę koleją od Krakowa, ku południowiem wschodowi wysoko i malowniczo położona, z wodociągami i kanalizacyą urządzona, 10 ubikacyi, wolne lata, jest z powodu przesiedlenia na sprzedaż. Zgłosz. pod **A. B. 2354.** przyjm. Adm. „N. Reformy". 2354 6 9

Poradnik
dla nerwowo chorych. Katechizm dla neurasteników ułożył dr Gaston Vorberg. **Cena K 1.** Do nabycia w każdej księgarni. **Nakład Księgarni Polskiej we Lwowie.** 2159 10 15

Kto się leczył
na nerwy i ostrą anemię, raczy donieść w liście, w jaki sposób został wyleczony. Wiadomość proszę pod **Chodorowski poste restante Kraków.** 2664 4 5

„HALINA"
wzorowa pracownia sukien i okryć damskich
ul. Felicyanek 15
otwarta od 9—12 przed i od 3—6 po południu, wykonuje wszelkie zlecenia punktualnie, starannie i po przystępnej cenie. — Przyjmuje panienki do nauki. 2716 2 2

Aparaty fotograficzne

najnowsze modele w obfitym wyborze poleca po cenach fabrycznych. Zeszłoroczne modele 15% taniej.
A. LARISCH
Kraków, Szewska 19.
2596 4 10

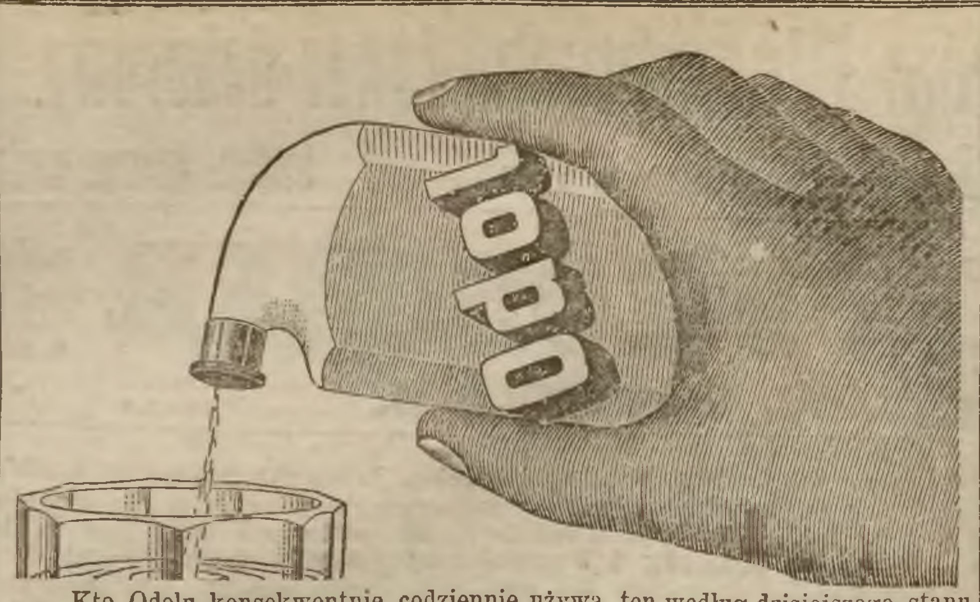
Kopista
zdolny w kopiowaniu, tonowaniu i w retuszu pozytywnym, znajdzie umieszczenie zaraz lub od 15 maja z wiktem i pomieszkaniem. Zgłoszenia z odpisami świadectw, fotografią i podaniem warunków do **Zakładu fotograficznego R. Kaska, Krosno.** 2732 2 2

2 wagony dziecięcych
wózków, stołeczków reformowanych, łóżeczek dziecięcych itp. nadeszły do największego krajowego składu pod firmą
ARNOLD FALLEK
Kraków, ul. Floryańska 16
dawniej ul. Grodzka. 211 5 10
Cenniki ilustrowano darmo opłacone.

Baczność!!!
Szanowne Panie

na ten ręczny pralnik walcowy, który odda nieocenioną usługę w każdem gospodarstwie domowem,
ponieważ szybko się nim pierze.
Bielizna jest bielszą, wełnianą miększą. Niedrze najdelikatniejszych koronek i haft. Niema się wygryzionych lub oparzonych rąk. 2780 1 10
Bielizny po chorych nie trzeba prać rękami. Znaczna oszczędność na materyale i czasie, a koszta nabycia tego pralnika już się przy pierwszych praniach zwracają.
Nabywać można prawie we wszystkich sklepach tego rodzaju, gdzie zaś niema, należy się zwrócić wprost do biura głównego składu pralników walcowych pod adres:
Jan Paully w Krakowie, Krowoderska 45.
Prospekta na żądanie darmo i opłatnie.

Kto Odolu konsekwentnie codziennie używa, ten według dzisiejszego stanu nauki najlepiej pielęgnuje zęby i usta. 2686 3 5

Najlepsze — Najtańsze
Fortepiany i Pianina
E. Raczyńskiej
18. Szpitalna 18. 29 17 0
(Firma istniejąca od roku 1876).

Hygieniczne wózki dziecięce

poleca
Pierwsza kraj. fabryka wózków dziecięcych
R. Lipschütz, Kraków, Sławkowska 14.
Uskutecznianie wszelkich reperacyi. 1283 10 0

Zakład kupna i sprzedaży
Maryi Telesznickiej w Krakowie, róg linii A-B, ul. św. Jana 2. I p.
poleca 1284 11 0
Meble stylowe, nowe i antyczne.

KRYNICA
c. k. Zakład zdrojowy w Galicyi.
W Karpatach 600 m. n. p. m. Klimat podalpejski, las szpilkowy, wysokopienny.
Środki lecznicze: Zdroje: „Zdrój główny", „Słotwinka", „Józefa" i „Karola". Silne szczawy, wapienno magnezyowo-żelaziste. — Kąpiele mineralne, bardzo obfite w kwas węglowy wolny. — Kąpiele borowinowe. — Kąpiele gazowe z czystego kwasu węglowego. Kąpiele rzeczne, elektryczne, słoneczne. — Leczenie radiogenowe. — Zakład hydropatyczny. — Wody mineralne, miejscowe i zagraniczne.
Sezon kąpielowy od 15 maja do października.
W maju i czerwcu są ceny kąpieli i mieszkań w domach skarbowych o 15%, zaś w miesiącu wrześniu o 25% niższe.
Prospekty wysyła się bezpłatnie.
2334 1 8 *C. k. Zarząd zdrojowy.*

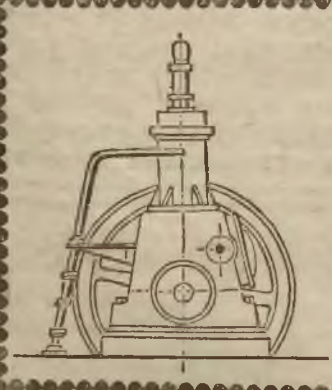

„STEYR"
Pistolety kieszonkowe
M. 1909.
Precyzyjny wyrób
Austr. Towarzystwa fabryk broni w Steyr.
Pierwsze w świecie automatyczne łamane pistolety. Dostać można w każdym handlu broni i u każdego rusznikarza. 2197 5 26

Hurtowny skład
nasion gospodarczych
L. FREEGE
w Krakowie
poleca do wiosennego zasiewu:
Konicze, Buraki, Trawy, Koński ząb
i wszelkie nasiona gospodarcze w najlepszej jakości.
Ceny umiarkowane. 2272 5 6
Oferty wraz z wzorami przesyłam na żądanie odwrotną pocztą.

SINGERA „66" SINGERA
najnowsza i najznakomitsza maszyna do szycia. maszyny nabyć można we wszystkich naszych sklepach.
Singer Co., Tow. akc. maszyn do szycia
Kraków, Szpitalna 40.
Filie we wszystkich większych miejscowościach. 901 15 0

MOTORY do ROPY

Najlepsza i najtańsza siła ruchu
Pierwszorzędny wyrób 2639 2 13
Fabryka motorów i odlewarnia żelaza
OSERS & BAUER, WIEDEŃ,
XX., Dresdnerstrasse 81—85.
Korzystne warunki zapłaty. Prospekty i kosztorysy za darmo. Główne zastępstwo na Galicyę i Bukowinę: „Agraria", Lwów, Grodecka 25.

F. LORD
Główny skład rowerów, Kraków, Floryańska 55
Gener. Zastępstwo rowerów
Waffenrad, austr. fabryki broni w Steyer
Puchrad, Johann Puch w Grazu
Cleveland, oryg. amerykańskie rowery Hartfort
Premier Helical i inne.
Rowery motorowe Puch i inne.
Wszelkie przybory i części składowe do rowerów motorów i samochodów. 2704 2 24

Jan Ihnatowicz
w Krakowie Sukiennice 20.
Poleca 1238 12 0
Prawdziwe Mleko ogórkowe. 1 kor.
Prawdziwy Krem ogórkowy 1 kor.
Prawdziwy Puder ogórkowy 1 kor.
Prawdziwe Mydło ogórkowe 1 kor.
Odznaczone srebrnym medalem c. k. Ministerstwa handlu
Do wydelikacenia i upiększania twarzy. Znakomite, prawdziwe, naturalne. Oprócz sklepów własnych wszędzie do nabycia. Żądać wyraźnie tylko wyrobu
JANA IHNATOWICZA.

Zakład kotlarski wyrobów z miedzi i z żelaza
Samuela Landesbergera 2779
w Podgórzu koło Krakowa, ul. Kalwaryjska l. 12.

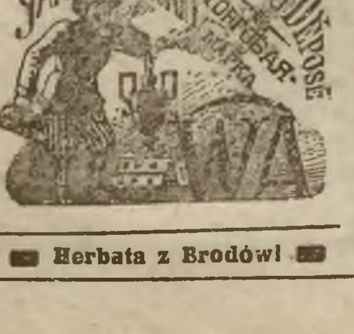

Przyjmuje wszelkie roboty w zakres ten wchodzące, jako to: do gorzelni, tartaków, łaźni, browarów, wodociągów i t. p., również wykonuje balony na wodę sodową, (które oddaję wypróbowane na 18 atmosfer), samowary na herbatę, kotły piekarskie, piecowe i kuchenne; także przyjmuje wszelkie naczynia do pobielania.
Specyalna cynownia dla c. k. wojska angielską cyną.
Wszystko pod gwarancyą i w krótkim czasie wykonane.
Pierwsze najtańsze źródło.
Do pracowni poszukuje czeladników blacharskich.

Prześcieradła bez szwu
150 cm. szerokie, 200 cm. długie, z poręczeniem płócienne, z najlepszej przędzy lnianej, daje zupełne poręczenie za trwałość, nadające się do najwykwintniejszych wypraw, polecam po K 2·45 za sztukę; takiesame 150 cm. szerokie, 225 cm. długie K 2·70. Wysyła się najmniej 6 sztuk za zaliczką, **Weby rumburdzkie,** prawdziwie lniane, apret. 82 do 84 cm. szerokie. po 38 m. mające, po 54 h. za metr. **Resztki płótna rumburdzkiego** od 6 do 12 m. po 48 h., wyszukane resztki, od 12 do 18 m. po 52 h. za sztukę. — Ręczę że towar jest bez skazy. Wysyłka w 5 kg. paczkach około 45 m. za zaliczką. Kupcom daję 5% opust. 2243 3 3
Uwaga: Za niestosowny towar zwracam zaraz pieniądze. **Ludwik J. Kohn, Nachod,** Czechy, tkalnia wyrobów lnianych i bawełnianych.

Herbata z Brodów

Herbata z Brodów!

Od dawien dawna z swej dobroci i zapachu znaną prawdziwą
Herbatę rosyjską
zbioru majowego, poleca **handel** 35 100
W. ADAMOWICZA
w Brodach na pograniczu rosyjskiem
1 funt „Familijnej" bardzo dobrej . . . . K 2·80
1 funt „Melange de Moskou" w oryg. opak., najlepszej 5·—
1 funt „Imperial" cesarskiej, w oryginalnem opakowaniu 7·—
1 funt „Okruchów" z najlepszych herbat kwiatowych 2·40
Kawa Ceylon palona gorącem powietrzem ½ kg. K 1·60 i 2·20
Bulion wołowski 1 kilo . . . . K 6·40
Grzybki litewskie, białe czapeczki 1 kg. . . . . . K 7·—

Założony w r. 1872
Zakład artystyczno-kamieniarski
BRACI TREMBECKICH
Kraków, ul. Rakowicka 7, tel. 462,
podejmuje się wykonania grobowców i pomników, tak w miejscu jak na prowincyi, oraz poleca wielki wybór pomników gotowych z piaskowca, marmuru i granitu. 81 86 300

Katalog
utworów dramatycznych jedno i więcej aktowych dla teatrów amatorskich, wysyła za darmo **Księgarnia Polska we Lwowie.** 118 12 52

PALARNIA KAWY

poleca częściowo i hurtownie wyborowe gatunki Kawy palonej najnowszym i najlepszym sposobem za pomocą „gorącego powietrza" po cenach najniższych.
M. JAWORNICKI.
25 45 0

Automobile.
Światowa fabryka Laurin Klement poleca automobile dwuosobowe od 3000 kor., czteroosobowe 5900 kor. Pneumatyki Dunlop Michelin. Zastępstwo: **T. Kober, Rzeszów.** 1904 13 20

Pierwszorzędny Pensyonat
Kraków, Wolska 6
ma pokoje do wynajęcia. Przyjmuje też stołowników na obiady i kolacye. Kuchnia doskonała. 2485 7 10

Nowość!
2723 1 2

Bluzka „Elektra"
z wybornego francuskiego batystu, przyozdobiona bardzo obfitemi zakładkami i koronkami, biała, écru, różowa, jasno niebieska, liliowa.
Osobliwa cena K 6.50.
Ilustrowany dziennik mód tudzież próbki najświeższych materyi letnich na suknie i bluzki, batystów, płócienek na suknie, voiles i wielu innych materyi do prania białych i barwnych **na żądanie za darmo, opłacone.**
Grand Magasin „Au Prix Fixe"
Wiedeń, I., Habsburgergasse 1/9.

Samoczynne zaopatrywanie się w wodę

z głęboko położonych źródeł urządza
Największy słowiański zakład
ANT. KUNZ
c. k. dost. dworu
HRANICE -
Morawa.
2349 3 24 Prospekty gratis i franko.

80.000 metrów resztek
z poręczeniem w praniu nie pełzających, bez skazy, 6—18 metrów długich, składających się z najlepszej dymki, płótna rumburdzkiego, oksfordu, barchanu, flaneli, zefiru na sukienki, nadających się bardzo dobrze na poszewki, na bieliznę, na pościel, wysyła za zaliczką tylko 16 koron za 40 metrów
S. Frankenbusch
fabryka płótna, **Nachod** (Czechy).
Za niestosowne zwrot pieniędzy — niema więc ryzyka. 284 20 0

Spory
słynne w świecie
KLATOWSKIE wspaniałe i olbrzymie GWOŹDZIKI
odznaczone najwyższemi nagrodami:
w Pradze, Wiedniu, Lyonie, Antwerpii, Amsterdamie, Hamburgu, Frankfurcie n. M. itd. 2153 5 0
Wybór élite . . . . . . 5 sztuk 20 kor.
Gatunki okazowe do wystawy i reklamy . . . 10 „ 20 „
Gwoździki olbrzymie . . 10 „ 10 „
Gwoździki wspaniałe . . 10 „ 5 „
Gwoździki ogrodowe . . 10 „ 2·50 „
Cenniki za darmo, opłacone.
Fr. Spora
wywóz gwoździków
Klatovy (Klattau) Czechy.

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10
Rządca drukarni L. K. Górski.